Vluchtelingen: algemene informatie

In Nederland is het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) verantwoordelijk voor de opvang en begeleiding van vluchtelingen: mensen die asiel aanvragen. De opvanglocaties van het COA zitten overvol. Daarom moeten gemeenten extra plekken voor de (nood)opvang realiseren. Dit is voor mensen in afwachting van hun asielprocedure. Het onderwerp is veel in het nieuws en op sociale media; het houdt de politiek en samenleving erg bezig.

Als vluchtelingen een verblijfsstatus krijgen en dus in Nederland mogen blijven, moeten gemeenten zorgen voor inburgering en onderdak. Naast de structurele asiel-opgaven moeten sinds maart 2022 ook Oekraïense oorlogsvluchtelingen opgevangen worden.

Welke groepen vluchtelingen zijn er?

Vluchtelingen worden onderverdeeld in verschillende groepen:

- Vluchtelingen vanaf 18 jaar, die in (nood)opvanglocaties verblijven en afwachten of ze een verblijfsstatus krijgen (COA verantwoordelijk)
- Alleenstaande minderjarige vluchtelingen (AMV) jonger dan 18 jaar, die in afwachten of ze een verblijfsstatus krijgen (COA verantwoordelijk)
- Statushouders (met een verblijfsstatus) ouder dan 18 jaar (gemeenten zijn verantwoordelijk voor huisvesting op basis van taakstelling door het Rijk)
- Alleenstaande minderjarige vluchtelingen (AMV) met verblijfsstatus (Nidos voogdij en verantwoordelijk)
- Oekraïense oorlogsvluchtelingen (gemeenten verantwoordelijk)

Hoe staat het met de spreidingswet?

Per 1 februari 2024 is de Spreidingswet van kracht. De Spreidingsweg regelt de opvang en eerlijke verdeling van asielzoekers over alle Nederlandse gemeenten. Het doel van deze wet is om voldoende opvangplekken en een evenwichtigere verdeling van asielopvang over provincies en gemeenten te realiseren. Gemeenten moeten deze wet uitvoeren.

Welke regionale afspraken zijn er in Zaanstreek-Waterland?

Al in 2022 hebben de zeven gemeenten uit regio Zaanstreek-Waterland onderling afspraken gemaakt over de gezamenlijke taakstellingen voor de opvang van vluchtelingen en de verdeling van de groepen vluchtelingen over de gemeenten. Het huisvesten van statushouders is geen onderdeel van de verdelingsafspraken. Elke gemeente is zelf verantwoordelijk voor het huisvesten van statushouders.

Samenvattend is die verdeling:

Zaanstad:	opgave asielzoekers COA (1.550 plekken) en opvang Oekraïne (237 plekken)
Purmerend:	asielzoekers COA (80 plekken) en opvang Oekraïners tot aan de totale opgave (nog ca 800 plekken)
Waterland:	asielzoekers COA (169 plekken), AMV zonder status COA (50 plekken) en opvang Oekraïne (306 plekken)
Edam-Volendam	AMV met status Nidos (gezamenlijk 50 plekken) en opvang Oekraïne (212 plekken)
Landsmeer:	AMV met status Nidos (gezamenlijk 50 plekken) en opvang Oekraïne (62 plekken)
Oostzaan:	AMV met status Nidos (gezamenlijk 50 plekken) en opvang Oekraïne (165 plekken)
Wormerland:	AMV met status Nidos (gezamenlijk 50 plekken) en opvang Oekraïne (185 plekken)